

Gäller för: Socialtjänst, vårdcentraler, öppenvårdspsykiatri, länsgemensam psykiatri samt gemensamma verksamheter	Godkänd av: Lokal ledningsgrupp – 1:a linjens chefer inom socialtjänst, vårdcentraler och öppenvårdspsykiatri	Utarbetad av: Lokal ledningsgrupp	Revisionsansvarig: Lokal ledningsgrupp
Utgåva: 4	Giltighetstid: 2010-05-31 - 2020-02-28	Reviderad: 2018-06-04	

Lokal överenskommelse – Säffle och Grums kommun

Vård och stöd vid missbruk och beroende av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel och spelmissbruk för personer 18 år och äldre

Vård och behandling för personer med missbruks- och beroendeproblem utgör ett gemensamt ansvar och uppdrag för både kommunens socialtjänst och landstingets hälso- och sjukvård. Former och rutiner ska finnas för ett samlat ansvarstagande för personer som har behov av insatser från flera aktörer. I varje samverkansärende med patientens/klientens godkännande upprättas en SIP (där samverkansformer ej är aktuella/pågående) som tydligt anger vilken vårdorganisation som är ansvarig för de olika insatserna. Arbets sättet ska utmärkas av samverkan såväl internt i egen organisation som med vårdgrannar och andra samarbetsaktörer.

Vårdcentralerna har ett ansvar för personer med alkoholmissbruk och alkoholberoende. Vårdcentralerna ska erbjuda tidiga insatser samt stöd och behandling för alkoholproblem och måttlig problematik av psykisk ohälsa samt behandling för somatisk problematik. Vid komplicerad beroendeproblematik ska samarbete ske med psykiatrin och i förekommande fall med lokal beroendemottagning. Möjlighet skall finnas till poloklinisk avgiftning för personer med alkoholmissbruk och alkoholberoende. Vad det gäller personer med narkotikamissbruk finns ett ansvar att upptäcka och remittera.

Psykiatri har ett ansvar för personer med narkotikamissbruk/beroende, blandmissbruk/beroende och psykiatrisk problematik. Vid behandling av personer med komplexa vårdbehov/samsjuklighet på grund av psykisk störning och missbruk ska detta ske samtidigt och integrerat i samverkan med beroendevården och socialtjänst, om behov föreligger. Psykiatrin ska utreda, diagnosticera och erbjuda lämplig behandling i de fall funktionshindret kräver specialistpsykiatriska insatser. Behandling med personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och missbruk ställer krav på integrerade insatser

Socialtjänst har ett brett ansvar för kommuninnevånare som regleras i socialtjänstlag; *socialnämnden ska aktivt se till att personer med missbruk får den hjälp och vård som de behöver för att komma ifrån missbruket samt socialnämnden ska i sin verksamhet främja den enskildes rätt till arbete, bostad och utbildning.* Hjälp ska finnas i form av rådgivning, utredning och bedömning samt biståndsbedömda insatser i form av psykosocialt stöd och psykosociala behandlingsinsatser

Rubrik	VC i Säffle	Socialtjänsten I Säffle kommun	Psykiatriska Öppenvården Säffle	Länsgemensam psykiatri	Gemensamma verksamheter
Kontaktuppgifter	Akuttel ssk 076-1148738	Alkoholpolikliniken: saffle.se/alkpol Receptionen Individ och familj: 0533-68 16 77	Vårdgrannetelefon 0533-81338	Laromottagningen och ILN Tel 054-619751 Laro: Egenremiss, remiss från socialtjänst, frivård eller hälso- och sjukvården. ILN: Remiss från förskrivande läkare inom hälso-och sjukvården	Beroendecentrum Värmland Tel: 054-619847 https://varmlandsvardforbund.se/om-oss/beroendecentrum/ Vårdbegäran via socialtjänst i hemkommun
Prevention och tidiga Insatser s 9	FAR, MI	Telefonrådgivning Råd och stöd, AUDIT-kampanjer ANDT och MI	MI och samtal om levnadsvanor	ILN: Konsultation, information och uppföljning på VC, psykiatri mfl	-
Bedömningsinstrument s 9	Audit, Dudit	AUDIT/DUDIT, ASI, ADAD, ADDIS, ADDIS-ung och IDS-100.	MINI, AUDIT, DUDIT	Laro: EQ-5D, AUDIT/DUDIT, ASI, IDS100,	Beroendecentrum: AUDIT/DUDIT, Alcohol-E/DUDIT-E, ASI, ASI-spel, IDS100, SCL90, HAD, KASAM, NODS, FREDA
Medicinska test alkohol s 10	Upptäcka , påvisa Blodprov Alkometer	Alkometer, Remiss för ASAT, ALAT, GT, MCV och CDT.	Alkohol i utandningsluft med Alkometer Blodprover (GT, CDT, Peth mfl)	Laro: Blodprover: EtG, CDT, ALAT,ASAT, MVC, mfl Alkometer	Beroendecentrum: Alkometer vid inskrivning Övrigt: Blodstatus, leverstatus, hepatit, HIV, puls, blodtryck, somatisk undersökning
Medicinska test droger s 10	Påvisa eller utesluta Urinprover	Salivprover och Urinstickor	Urinprov-snabbtest Salivprov, blodprov- labanalyser	Laro: Salivprover Urinstickor multi – 15 Urinprov, lab Blodprover: koncentrationsprover,	Beroendecentrum: U-stickor, snabbtest U-prov, lab. Övrigt: Blodstatus, leverstatus, hepatit, HIV, puls, blodtryck, somatisk undersökning
Abstinensbehandling s 11	Abstinensbehandling alkohol, ev SIP, Stödsamtal	-		Laro: Substitutionsbehandling	Beroendecentrum: Abstinensbehandling alkohol, narkotika. Medicinsk behandling + psykosocialt stöd/behandling/utredning
Läkemedelsbehandling Alkoholberoende s 10	Disulfiram, Akamprosot, Naltrexon, Nalmefen	I dialog med klient och hens läkare: Antabus, Naltrexon och Campral	Disulfiram, Akamprosot, Naltrexon, Nalmefen	Laro: Antabus	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappning gs-schema
Läkemedelsbehandling Nedtrappning av ordinerade läkemedel – bensodiazepiner/opioider s 11	Den som startat beh. Ska inleda den -principiellt Nedtrappningsschema ev remiss ILN	-	Nedtrappning av egna insatta läkemedel	ILN: Nedtrappning av ordinerade läkemedel	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappning gs-schema
Läkemedelsbehandling av opioidmissbruk/beroende s 12	Upptäcka, nedtrappning av analgetika.	-	Remiss alt. egenremiss Laro	Laro: Enligt HSLF -FS 2016:1	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappning gs-schema

Psykologisk och psykosocial behandling Alkohol S 13	KBT, friskvård	Återfallsprevention, MET, Vägvalet (motivationsgrupp) och individuella samtal	Vid samsjuklighet: MI, stödsamtal, KBT	Laro: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Bensodiazepiner s 13	KBT som tillägg till nedtrappning	Individuellt stöd (enligt modell efter TUB-mottagningen) Återfallsprevention NADA	MI, stödsamtal	Laro: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Cannabis s14	Upptäcka	HAP Eventuellt Återfallsprevention efter HAP MI		Laro: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Psykosocial behandling enligt HAP-manual Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Centralstimulantia s 14	-	Återfallsprevention Naltrexon (amfetamin) och Antabus (Kokain) i dialog med klienten och hans läkare. NADA	Vid samsjuklighet KBT	Laro: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Opioider s 14	-	Återfallsprevention		Laro: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykosociala stödinsatser: -arbetsrelaterade s 15	-	Kommunens arbetsmarknadsenhet (praktik m.m.)	Samarbete med AF och FK	Laro: SIP	-
Psykosociala stödinsatser: -boendestöd s 15	-	Individuellt anpassat boendestöd via Alkoholpolikliniken eller biståndsbedömning från Socialpsykiatri		Laro: SIP	-
Psykosociala stödinsats -anhöriga/närstående s 15	Upptäcka, stödja och förmedla. Tänk på barnperspektivet	Enskilda samtal Anhörigstödsgrupper En bra plats Familjehuset Hörnan Al-Anon	Barnsamtal, närståendesamtal	Laro: Erbjuder barnsamtal Kontaktar socialtjänst vid sidomissbruk Erbjuder samtal närstående, om det efterfrågas	Beroendecentrum: Erbjuder barnsamtal. Välkomnar barnbesök Samtalar/screenar "Våld i nära relation", FREDA
Behandling vid samsjuklighet s 16/17	Bedömning, SIP	SIP	Samverkan med socialtjänsten, medicinska bedömningar Integrerad behandling med fokus på beroende/missbruk och psykisk sjukdom	Laro: Laromottagningens ÖL handhar II öppenvårdspsykiatri. Vid somatiska besvär hänvisas patient till VC.	Beroendecentrum: Vid behov medicinsk behandling av båda tillstånden - psykiskt/beroende. Vid behov medicinsk behandling/åtgärd av fysiskt tillstånd som behöver vård. NP-screening samt tillgång psykologsamtal

Ungdomar med missbruk och beroende s 18	upptäcka	Från 18 år: HAP, Återfallsprevention, MI, MET, kontaktperson/familj eller behandlingshem	Vid samsjuklighet	Laro: Från 20 år.	Beroendecentrum: Från 18 år – abstinensvård enligt vuxenpraxis
Missbruk och graviditet s 18	Screening (Audit) av gravida, MI, barnhälsoteam Se vårdprogram missbruk och graviditet.	Se vårdprogram missbruk och graviditet.	Remiss spec-MVC och socialtjänst	Laro: Ev ändring i medicinering. Vid behov kontakt med mödravården, socialtjänst och förlossningen.	Beroendecentrum: Enligt Länsöverenskommelse (s18)
Brukarmedverkan s 18		Brukarråd i Säffle	Brukarråd 1 ggr/ termin tillsammans med socialtjänsten.	Laro: Hänvisar till Brukarrådets dag i Förgätmigej i Psykiatrihusets entré	Beroendecentrum: Brukarenkäter vid avslutat vårdtid. Brukarrådsbesök varje vecka på avdelningen. Brukarstyrda brukarrevisioner har genomförts vart annat år
Dopningsmissbruk s 22-29	Upptäcka https://varmlandsvardforbund.se/category/anslagstavla/utvecklingsomrade/styrdokument/	Se Länsöverenskommelse https://varmlandsvardforbund.se/category/anslagstavla/utvecklingsomrade/styrdokument/	Enligt överenskommelse https://varmlandsvardforbund.se/category/anslagstavla/utvecklingsomrade/styrdokument/	Laro: Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" https://varmlandsvardforbund.se/category/anslagstavla/utvecklingsomrade/styrdokument/	Beroendecentrum: Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" https://varmlandsvardforbund.se/category/anslagstavla/utvecklingsomrade/styrdokument/
Spelmissbruk/beroende s 30-38	Personer som söker vårdcentralen med anledning av spelmissbruk men inte har kontakt på annan enhet skall få hjälp med sitt spelmissbruk via vårdcentralen Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018 Vid samsjuklighet: remittera till psykiatri. Vid behov samverka med kommunens socialtjänst. Om det finns barn i familjen som riskerar att falla illa ska anmälan göras till socialtjänst.	Personer med kontakt inom socialtjänsten för annat missbruk och som samtidigt har sitt spelmissbruk skall få hjälp med sitt spelmissbruk inom socialtjänsten Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018 I de fall personen har kontakt både inom socialtjänst och psykiatri behövs SIP genomföras för att bedöma var personen skall få sin behandling -Vid uttalad samsjuklighet och behov av extern behandling skall det ekonomiska ansvaret/fördelningen vara tydlig	Personer med kontakt inom psykiatri och som samtidigt har spelmissbruk skall få hjälp med sitt spelmissbruk inom psykiatri Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018 I de fall personen har kontakt både inom socialtjänst och psykiatri behövs SIP genomföras för att bedöma var personen skall få sin behandling -Vid uttalad samsjuklighet och behov av extern behandling skall det ekonomiska ansvaret/fördelningen vara tydlig Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov	LARO: Vid utredning och bedömning av sökande till substitutionsbehandling uppmärksamma spelproblem NP-mottagningen: Screening och ev. insats för spelproblem görs av remitterande vårdgivare	Beroendecentrum: Uppmärksamma, screena och bedöma spelproblem Första linjen och ungdomsmottagningar: Har ansvar för att upptäcka och därefter lotsa vidare till annan vårdgivare inom socialtjänst eller hälso- och sjukvård Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar.
Spelmissbruk/Bedömningsinstrument s 37	Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PEGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten-screeningsinstrument	Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: ASI-spel, NODS eller PEGSI Folkhälsomyndigheten-screeningsinstrument	Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PEGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten-screeningsinstrument	LARO: Upptäcka spelproblem - NODS-PERC Utreda/bedöma spelproblem - NODS eller PEGSI Folkhälsomyndigheten-screeningsinstrument NP-mottagningen: Utförs av remitterande vårdgivare	Beroendecentrum: Använder ASI-spel samt NODS Första linjen och ungdomsmottagningar: Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Folkhälsomyndigheten-screeningsinstrument Vid upptäckt lotsas personen vidare till rätt instans inom socialtjänst eller hälso- och sjukvård

Spelmissbruk/ Behandling S 37	Psykologisk och psykosocial behandling: -KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende -KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI -Psykosocialt stöd och rådgivning	Psykologisk och psykosocial behandling: -KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende -KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI -Psykosocialt stöd och rådgivning -Ekonomiskt bistånd -Skuldsanering	Psykologisk och psykosocial behandling: -KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende -KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI -Psykosocialt stöd och rådgivning	LARO: Utförs av annan vårdgivare – socialtjänst eller öppenvård psykiatrisk mottagning. SIP kan förekomma. NP-mottagningen: Utförs av remitterande vårdgivare	Beroendecentrum: Behov av insats för spelproblem meddelas respektive uppdragsgivare inom socialtjänst. Första linjen och ungdomsmottagningar: Utförs av annan vårdgivare inom socialtjänst eller hälsa- och sjukvård. SIP kan förekomma

Rubrik	VC i Grums	Socialtjänsten i Grums kommun	Psykiatriska Öppenvården Säffle	Länsgemensam psykiatri	Gemensamma verksamheter
Kontaktuppgifter	Administration 0555- 43209 Samordnande sjuksköterska FAR	Receptionen Individ och familj 0555- 422 82	Vårdgrannetelefon 0533-81338	Laromottagningen och ILN Tel 054-619751 Laro: Egenremiss, remiss från socialtjänst, frivård eller hälso-och sjukvården. ILN: Remiss från förskrivande läkare inom hälso-och sjukvården	Beroendecentrum Värmland Tel: 054-619847 https://varmlandsvardforbund.se/om-oss/beroendecentrum/ Vårdbegäran via socialtjänst i hemkommun
Prevention och tidiga Insatser s 9	FAR, MI	Råd och stöd, MI-samtal	Samtal om levnadsvanor, MI	ILN: Konsultation, information och uppföljning på VC, psykiatri mfl	Ungdomsmottagning Första linjen (Grums, Karlstad, Forshaga, Kil och Hammarö) -
Bedömningsinstrument s 9	Audit, dudut	ASI, AUDIT	MINI, AUDIT, DUDIT	Laro: EQ-5D, AUDIT/DUDIT, ASI, IDS100,	Beroendecentrum: AUDIT/DUDIT, Alcohol-E/DUDIT-E, ASI, IDS100, SCL90, HAD, KASAM,
Medicinska test alkohol s 10	Upptäcka, påvisa Blodprov Alkometer	Alkometer	Alkometer, blodprov (GT, CDT,Pethmfl)	Laro: Blodprover: EtG, CDT, ALAT, ASAT, MVC, mfl Alkometer	Beroendecentrum: Alkometer vid inskrivning Övrigt: Blodstatus, leverstatus, hepatit, HIV, puls, blodtryck, somatisk
Medicinska test droger s 10	Påvisa eller utesluta urinprov	Urinprov, salivprov	P-Ö: Urinprov, snabbtest Salivprov, blodprov- labanalyser	Laro: Salivprover Urinstickor multi – 15 Urinprov lab Blodprover: koncentrationsprover	Beroendecentrum: U-stickor, snabbtest U-prov, lab. Övrigt: Blodstatus, leverstatus, hepatit, HIV, puls, blodtryck, somatisk undersökning
Abstinensbehandling s 11	Abstinensbehandling alkohol, ev, SIP Stödsamtal	Via Beroendecentrum eller liknande verksamhet		Laro Substitutionsbehandling	Beroendecentrum: Abstinensbehandling alkohol, narkotika. Medicinsk behandling + psykosocialt stöd/behandling/utredning
Läkemedelsbehandling Alkoholberoende s 10	Disulfiram, akramprosat, Naltrexon, Nalmefen	Antabus via delegation från Vårdcentralen	Disulfiram, Akamprosat, Naltrexon, Nalmefen	Laro: Antabus	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappnings-schema
Läkemedelsbehandling Nedtrappning av ordinerade läkemedel – bensodiazepiner/opioider s 11	Den som startat behandlingen ska inleda den- principiellt. Nedtrappningsschema ev remiss till ILN	Via Beroendecentrum och LARO	Nedtrappning av egna insatta läkemedel Svårare problematik hänvisas till ILN	ILN: Nedtrappning av ordinerade läkemedel	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappnings-schema

Läkemedelsbehandling av opioidmissbruk/beroende s 12	Upptäcka, nedtrappning av analgetika	Via Beroendecentrum och LARO	Hänvisar till och samarbetar med Laro.mottagningen	Laro: Enligt HSLF -FS 2016:1	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappnings-schema
Psykologisk och psykosocial behandling Alkohol s 13	KBT, friskvård	Återfallsprevention, CRA, drogterapeut	Vid samsjuklighet: MI, stödsamtal, KBT	Laro: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Bensodiazepiner s 13	KBT som tillägg till nedtrappning	ÅP, CRA, drogterapeut	MI, stödsamtal	Laro: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Cannabis s14	Upptäcka	ÅP, CRA, HAP		Laro: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Psykosocial behandling enligt HAP-manual Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Centralstimulantia s 14	-	ÅP, CRA, HAP	Vid samsjuklighet KBT	Laro: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Opioider s 14	-	ÅP, CRA, HAP	Hänvisar till Laro	Laro: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykosociala stödinsatser: -arbetsrelaterade s 15	-	Kommunens arbetsmarknadsenhet, praktik mm.	Samarbete med AF och FK	Laro: SIP	-
Psykosociala stödinsatser: -boendestöd s 15	-	Individ och familjeomsorgens boendestöd, familjebehandlare, ungdomsbehandlare		Laro: SIP	-
Psykosociala stödinsatser: -anhöriga/närstående s 15	Upptäcka, stödja och förmedla. Tänk på barnperspektivet	Anhörigstöd	Barnsamtal, Erbjuder närståendesamtal vb	Laro: Erbjuder barnsamtal Kontaktar socialtjänst vid sidomissbruk Erbjuder samtal närstående, om det efterfrågas	Beroendecentrum: Erbjuder barnsamtal. Välkomnar barnbesök Samtalar/screenar "Våld i nära relation", FREDA
Behandling vid samsjuklighet s 16/17	Bedömning, SIP	SIP	Samarbete socialtjänsten, hjälplig med medicinska bedömningar Integrerad behandling med fokus på beroende/ missbruk och psykisk sjukdom	Laro: Laromottagningens ÖL handhar all öppenvårdspsykiatri. Vid somatiska besvär hänvisas patient till VC.	Beroendecentrum: Vid behov medicinsk behandling av båda tillstånden psykisk/beroende. Vid behov medicinsk behandling/åtgärd av fysiskt tillstånd som behöver vård. Tillgång till psykolog. NP-screen

Ungdomar med missbruk och beroende s 18	Upptäcka	Från 18 år, HAP, AP; samtalsstöd, MI, abstinensvård, behandling för missbruket t ex på	Vid samsjuklighet	Laro: Från 20 år.	Beroendecentrum: Från 18 år – abstinensvård enligt vuxenpraxis
Missbruk och graviditet s 18	Screening (Audit)av gravida, MI, barnhälso team Se vårdprogram missbruk och graviditet	Barnhälso team (BVC, BMM, kommun) Se "vårdprogram missbruk och graviditet"	Remiss till specialist MVC och socialtjänst	Laro: Ev ändring i medicinering. Vid behov kontakt med mödravården, socialtjänst och förlossningen.	Beroendecentrum: Enligt Länsöverenskommelse (s 18)
Brukarmedverkan s 18		Under utveckling	Brukarråd 1 ggr/termin i Säffle	Laro: Hänvisar till Brukarrådets dag i Förgåttime i Psykiatrihusets entré	Beroendecentrum: Brukarenkäter vid avslutat vårdtid. Brukarrådsbesök varje vecka på avdelningen. Brukarstyrda brukarrevisioner har genomförts vart annat år
Dopningsmissbruk s 22-29	Upptäcka https://varmlandsvardforbund.se/category/anslagstavla/utvecklingsomrade/styrdokument/	Se länsöverenskommelsen https://varmlandsvardforbund.se/category/anslagstavla/utvecklingsomrade/styrdokument/	Se länsöverenskommelsen https://varmlandsvardforbund.se/category/anslagstavla/utvecklingsomrade/styrdokument/	Laro: Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" https://varmlandsvardforbund.se/category/anslagstavla/utvecklingsomrade/styrdokument/	Beroendecentrum: Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" https://varmlandsvardforbund.se/category/anslagstavla/utvecklingsomrade/styrdokument/
Spelmissbruk/beroende s 30-38	Personer som söker vårdcentralen med anledning av spelmissbruk men inte har kontakt på annan enhet skall få hjälp med sitt spelmissbruk via vårdcentralen Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018 Vid samsjuklighet: remittera till psykiatri. Vid behov samverka med kommunens socialtjänst. Om det finns barn i familjen som riskerar att falla illa ska anmälan göras till socialtjänst.	Personer med kontakt inom socialtjänsten för annat missbruk och som samtidigt har spelmissbruk skall få hjälp med sitt spelmissbruk inom socialtjänsten Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018 I de fall personen har kontakt både inom socialtjänst och psykiatri behövs SIP genomföras för att bedöma var personen skall få sin behandling -Vid uttalad samsjuklighet och behov av extern behandling skall det ekonomiska ansvaret/fördelningen vara tydlig	Personer med kontakt inom psykiatri och som samtidigt har spelmissbruk skall få hjälp med sitt spelmissbruk inom psykiatri Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018 I de fall personen har kontakt både inom socialtjänst och psykiatri behövs SIP genomföras för att bedöma var personen skall få sin behandling -Vid uttalad samsjuklighet och behov av extern behandling skall det ekonomiska ansvaret/fördelningen vara tydlig Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov	LARO: Vid utredning och bedömning av sökande till substitutionsbehandling uppmärksamma spelproblem NP-mottagningen: Screening och ev. insats för spelproblem görs av remitterande vårdgivare	Beroendecentrum: Uppmärksamma, screena och bedöma spelproblem Första linjen och ungdomsmottagningar: Har ansvar för att upptäcka och därefter lotsa vidare till annan vårdgivare inom socialtjänst eller hälsa- och sjukvård Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar.

Spelmissbruk/ Bedömningsinstrument s 37	Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PEGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten- screeningsinstrument	Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: ASI-spel, NODS eller PGSI Folkhälsomyndigheten- screeningsinstrument	Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PEGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten- screeningsinstrument	LARO: Upptäcka spelproblem - NODS-PERC Utreda/bedöma spelproblem - NODS eller PGSI Folkhälsomyndigheten- screeningsinstrument NP-mottagningen: Utförs av remitterande vårdgivare	Beroendecentrum: Använder ASI-spel samt NODS Första linjen och ungdomsmottagningar: Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Folkhälsomyndigheten- screeningsinstrument Vid upptäckt lotsas personen vidare till rätt instans inom socialtjänst eller hälsa- och sjukvård
Spelmissbruk/ Behandling S 37	Psykologisk och psykosocial behandling: -KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende -KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI -Psykosocialt stöd och rådgivning	Psykologisk och psykosocial behandling: -KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende -KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI -Psykosocialt stöd och rådgivning -Ekonomiskt bistånd -Skuldsanering	Psykologisk och psykosocial behandling: -KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende -KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI -Psykosocialt stöd och rådgivning	LARO: Utförs av annan vårdgivare – socialtjänst eller öppenvård psykiatrisk mottagning. SIP kan förekomma. NP-mottagningen: Utförs av remitterande vårdgivare	Beroendecentrum: Behov av insats för spelproblem meddelas respektive uppdragsgivare inom socialtjänst. Första linjen och ungdomsmottagningar: Utförs av annan vårdgivare inom socialtjänst eller hälsa- och sjukvård. SIP kan förekomma